

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD.410.027.02.2015

P/15/046

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk

T +48 58 768 36 00, F +48 58 768 36 05

lgd@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/15/046 – Pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Kontrolerzy

1. Ewa Gross, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 98857 z 16 listopada 2015 r.,
2. Hanna Rybczyńska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 98869 z 11 grudnia 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-4)

Jednostka
kontrolowana

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Malborku (dalej: „MOPS”).

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Jacek Wojtuszkiewicz, Dyrektor MOPS (dalej: „Dyrektor MOPS”).

(dowód: akta kontroli str. 5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W ocenie¹ Najwyższej Izby Kontroli, MOPS w okresie objętym kontrolą, tj. w latach 2012-2015 (do 30 czerwca), zapewnił na terenie Miasta Malborka warunki na rzecz udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. Zadania w tym zakresie były realizowane przez pracowników MOPS i powołany przez Burmistrza Miasta Malborka Zespół Interdyscyplinarny².

MOPS zapewnił osobom doświadczającym przemocy korzystanie z poradnictwa socjalnego i prawnego, zaś korzystanie z poradnictwa psychologicznego, rodzinnego oraz medycznego odbywało się na podstawie porozumienia o współpracy zawartego przez MOPS z Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Malborku (dalej: „CPITU”)³.

MOPS poprzez współpracę ze Stowarzyszeniem Na Rzecz Kobiet w Trudnej Sytuacji Życiowej JUNONA oraz prowadzenie tzw. mieszkania chronionego⁴ zapewnił od 2014 r. możliwość wsparcia lokalowego dla ofiar przemocy w rodzinie w sytuacjach zagrażających ich bezpieczeństwu.

Dyrektor MOPS zapewnił pracownikom socjalnym, pracującym bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą i sprawcami przemocy w rodzinie, możliwość podnoszenia wiedzy i kwalifikacji.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienia.

² Zespół Interdyscyplinarny to współpracująca ze sobą grupa specjalistów, której celem jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na szczeblu gminy. Zespół interdyscyplinarny tworzy wójt, burmistrz albo prezydent miasta, powołując do niego przedstawicieli: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także kuratorzy sądowi, jak również prokuratorzy oraz przedstawiciele instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy. Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu zapewnia ośrodek pomocy społecznej.

³ CPITU, jest podmiotem leczniczym prowadzonym w formie jednostki budżetowej Gminy Miejskiej Malbork.

⁴ Lokal mieszkalny, mający zapewnić osobom w nim zamieszkującym przygotowanie do prowadzenia samodzielnego życia w społeczeństwie lub zastąpić pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Proces ten odbywać się winien pod opieką odpowiednich specjalistów, np. pracownika socjalnego.

W okresie objętym kontrolą obowiązywał, przyjęty uchwałą Nr XIV/159/11 Rady Miasta z dnia 29 grudnia 2011 r., której wykonanie powierzono Dyrektorowi MOPS, Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Miejskiej Malbork na lata 2012-2015, przyjęty do realizacji przez Radę Miasta Malborka (dalej: „Rada Miasta”), zawierający m.in. dane dotyczące problemu przemocy w rodzinie, wnioski i kierunki działań wynikające z tych danych oraz cele główne i szczegółowe przyjęte do realizacji w latach obowiązywania Programu.

Pozytywnie należy ocenić pracę Zespołu Interdyscyplinarnego, którego przewodniczący – w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie – w każdym z 30 losowo wybranych do kontroli przypadków wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” (dalej: „procedura NK”), niezwłocznie powoływał grupę roboczą⁵, która opracowywała indywidualne plany pomocy, zarówno dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, jak i dla sprawców przemocy. Realizacja działań odbywała się niezwłocznie i była na bieżąco monitorowana przez grupę roboczą. Osobom doświadczającym przemocy zapewniono różnorodne formy pomocy, w tym m. in. korzystanie z zaplanowanego poradnictwa specjalistycznego oraz udział w terapiach (kontakty ze specjalistami). Ponadto sprawcy przemocy byli motywowani do podjęcia leczenia odwykowego, a także mogli uczestniczyć w programach korekcyjno-edukacyjnych, czy też korzystać z konsultacji u specjalisty ds. przemocy i uzależnień.

III. Wyniki kontroli

1. Tworzenie warunków na rzecz udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie

Opis stanu
faktycznego

1.1. Pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie

Obowiązujący w okresie objętym kontrolą statut MOPS⁶ nie zawierał odrębnych postanowień dotyczących zagadnień związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Dopiero w wyniku jego zmiany, dokonanej 29 stycznia 2015⁷, dodano do podstawy działania MOPS ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie⁸.

(dowód: akta kontroli str. 47-70)

Również w regulaminie organizacyjnym MOPS⁹ brak było bezpośrednich odniesień do zagadnień związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Dopiero z dniem 7 stycznia 2015 r., Zarządzeniem Dyrektora MOPS, w regulaminie organizacyjnym utworzono stanowisko starszego referenta pracującego przy Zespole Interdyscyplinarnym, do zadań którego należało m.in. przyjmowanie formularzy NK, organizacja posiedzeń i pracy Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, a także prowadzenie sprawozdawczości z zakresu przemocy w rodzinie.

(dowód: akta kontroli str. 6-45, 298-302)

Uchwałą Rady Miasta¹⁰ przyjęto Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Malbork na lata 2007-2015 (dalej: „Strategia”). Pracownicy

⁵ Grupy Robocze mogą być tworzone przez Zespół Interdyscyplinarny w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

⁶ Uchwała Nr 29/XXXIII/05 Rady Miasta w sprawie uchwalenia statutu MOPS ze zmianami.

⁷ Uchwała Rady Miasta Nr V/33/2015.

⁸ Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 (dalej: „ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”).

⁹ Regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 22/2011 Dyrektora MOPS z 7 listopada 2011 r.

¹⁰ Uchwała Nr X/75/2007 z 31 maja 2007 r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Malbork na lata 2007-2013.

MOPS współuczestniczyli w jej opracowywaniu m.in. poprzez opracowanie wyników debaty strategicznej i przeprowadzenie badań ankietowych wśród mieszkańców Malborka. Na etapie tworzenia Strategii tematyka przeciwdziałania przemocy w rodzinie nie została wskazana jako problem społeczny. Strategia nie zawierała odniesień do zagadnień związanych z przeciwdziałaniem przemocy, bowiem jak wyjaśnił Dyrektor MOPS, w owym czasie problem przeciwdziałania przemocy nie został zidentyfikowany jako priorytetowy i dlatego nie został ujęty w tym dokumencie.

(dowód: akta kontroli str. 99-104, 282-283, 289-290, 313-320)

W dniu 29 grudnia 2011 r. Rada Miasta przyjęła Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Miejskiej Malbork w latach 2012-2015¹¹ (dalej: „Program”), którego wykonanie powierzono Dyrektorowi MOPS.

(dowód: akta kontroli str. 71-98)

MOPS, opracowując przed przyjęciem Programu diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie, wykorzystał dane i informacje będące w jego dyspozycji, a także zasięgał informacji dotyczących lat 2008-2010 w instytucjach, w których obszarze działań znajdowała się wprost lub pośrednio realizacja zadań związanych z zagadnieniem przemocy w rodzinie, tj. m.in.: w Komendzie Powiatowej Policji w Malborku (dalej: „KPP”), Prokuraturze Rejonowej w Malborku (dalej: „Prokuratura”), Sądzie Rejonowym w Malborku (dalej: „Sąd”), CPI TU, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Malborku (dalej: „PCPR”), Powiatowym Centrum Zdrowia Sp. z o. o. w Malborku.

MOPS współuczestniczył w opracowaniu Programu m.in. poprzez udział w spotkaniach konsultacyjnych, badaniach ankietowych, opiniowaniu projektu Programu.

Program finansowany był z budżetu Miasta Malborka (dalej: „Miasto”) i był spójny z programami przeciwdziałania przemocy w rodzinie: powiatowym i wojewódzkim.

W ramach Programu określono jego adresatów, założenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, strategię i metody działania. Założenia Programu obejmowały następujące działania:

- a) uprzedzające, w tym: diagnozujące, informacyjne i edukacyjne,
- b) interwencyjne (pomocowe),
- c) powstrzymujące (terapeutyczne),
- d) korekcyjno-edukacyjne – ukierunkowane na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie.

Program zakładał m.in. następujące efekty prowadzonych działań: zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej, zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy, zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków przemocy w rodzinie, spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie, spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie.

Realizatorami Programu były: Urząd Miasta w Malborku (dalej: „Urząd Miasta”), Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, KPP, Sąd, Prokuratura, MOPS, Straż Miejska, szkoły i przedszkola, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, społeczność lokalna i media lokalne.

Określono, że efektywność Programu i jego ocena mierzona będzie poprzez prowadzenie statystyk, ich analizę ilościową i jakościową. Przewidziano sporządzenie rocznych sprawozdań z jego realizacji.

¹¹ Uchwała Nr XIV/159/11 Rady Miasta Malborka z dnia 29 grudnia 2011 r.

W latach 2012-2015 MOPS sporządzał¹² corocznie sprawozdania z realizacji Programu (w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie), zawierające analizę działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i przekazywał je – za pośrednictwem Urzędu Miasta – do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Ponadto MOPS przekazywał do Urzędu Miasta roczne sprawozdania z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.

(dowód: akta kontroli str. 71-98, 282-283, 289-290, 313-320)

Burmistrz wskazał, że nie dokonywano ewaluacji, oceny ani aktualizacji Programu, gdyż był on na bieżąco realizowany. Ponadto poinformował, że CPI TU realizowało program osłonowy zorganizowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej pn. „Wspieranie j.s.t. w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, w ramach którego w 2012 r. sporządzony został przez firmę zewnętrzną „Raport z przeprowadzonych badań społecznych wśród mieszkańców Miasta Malborka na temat zjawiska przemocy w rodzinie”.

(dowód: akta kontroli str. 289-290, 313-320)

W latach 2012-2015 (do 30 czerwca) sprawy dotyczące przemocy w rodzinie nie były obejmowane kontrolami zewnętrznymi.

(dowód: akta kontroli str. 282-283, 289-290)

1.2. Wydatki na realizację zadań związanych z przemocą w rodzinie.

W latach 2012-2015 (I półrocze) udział wydatków na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w wydatkach ogółem Miasta wynosił odpowiednio: 0,11%, 0,10%, 0,04% i 0,04%, a udział tych wydatków w wydatkach na pomoc społeczną (dział 852): 0,44%, 0,43%, 0,19% i 0,18%.

(dowód: akta kontroli str. 174-259)

W badanym okresie MOPS zgłaszał propozycje (projekt planu finansowego) do projektu budżetu Miasta w zakresie kwot wydatków związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rozdziale 85205, które związane były z obsługą organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym wydatki na zabezpieczenie danych gromadzonych w trakcie realizacji procedury NK oraz zachowania poufności wszelkich informacji i danych.

Kwota wydatków zgłoszonych przez MOPS w ramach rozdziału 85205 do projektów planów budżetu Miasta na lata: 2012, 2013 i 2015 była identyczna z kwotami przyjętymi w uchwale budżetowych i wynosiła odpowiednio: 0 zł (zwiększenia planu następowały od kwietnia 2012 r.), 1.080 zł i 1.100 zł, zaś kwota wydatków przyjęta w uchwale budżetowej na rok 2014 była niższa od kwoty zgłoszonej przez MOPS o 2.540 zł¹³, przy czym w ww. roku MOPS zrealizował wszystkie zaplanowane wydatki (w kwocie niższej od przyjętej w uchwale, tj. w wysokości 712,66 zł).

W latach 2012-2015 w budżecie MOPS zostały zabezpieczone środki na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. W ramach ww. środków wydatkowano następujące kwoty: 1.139,45 zł (w 2012 r.), 1.080 zł (w 2013 r.), 712,66 zł (w 2014 r.) i 959,73 zł (do 30.06.2015 r.). Wydatki te dotyczyły materiałów biurowych dla potrzeb pracy ZI (głównie druków NK).

Dyrektor MOPS wyjaśnił, że środki zabezpieczone w budżecie MOPS były wystarczające na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. MOPS zapewniał środki na zabezpieczenie zaplecza administracyjnego,

¹² Zgodnie ze wzorem określonym przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

¹³ Zgłoszono wydatki w kwocie 3.640 zł (głównie na zakup druków do zabezpieczenia danych gromadzonych w trakcie procedury NK i zakup prasy), a w uchwale budżetowej przyjęto 1.100 zł.

tj. pomieszczenia na spotkania grup roboczych, artykuły biurowe, druki, itp. Oprócz tego w budżecie Miasta ujmowane były środki finansowe na prowadzenie w CPI TU pomocy w formie porad prawnych, psychologicznych, lekarskich i edukacyjno-terapeutycznych.

(dowód: akta kontroli str. 131-173, 308)

1.3. Działania podejmowane w celu wzmocnienia opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą.

W latach 2012-2015 (do 30 czerwca) pracownicy socjalni MOPS podjęli łącznie 34 interwencji w stosunku do 119 osób, w tym 7 dzieci zostało odebranych rodzicom/opiekunom w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie.

(dowód: akta kontroli str. 284-286, 292-295)

Działania interwencyjne zapewniające ochronę dzieci przed krzywdzeniem ze strony najbliższych polegały m.in. na:

- kierowaniu wniosków do Sądu o ograniczenie władzy rodzicielskiej, z jednoczesnym ustanowieniem nadzoru kuratora,
- umieszczaniu dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niespokrewnionych lub też w pieczy zastępczej,
- kierowaniu zawiadomień do Prokuratury,
- kierowaniu rodziców na leczenie odwykowe i terapię psychologiczną,
- kierowaniu dzieci na zajęcia w świetlicach socjoterapeutycznych,
- współpracę z psychologiem, pedagogiem szkolnym, pedagogiem przedszkolnym,
- monitorowaniu środowisk przez pracowników socjalnych,
- pracy z asystentem rodziny.

(dowód: akta kontroli str. 284-286, 292-295)

Do szczegółowej analizy wybrano losowo 10 spraw¹⁴, w których MOPS monitorował losy dzieci z rodzin zagrożonych przemocą lub mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

MOPS znał sytuację we wszystkich zbadanych rodzinach w związku z udzielaną wcześniej pomocą socjalną.

Ww. rodziny były odwiedzane przez pracowników socjalnych raz w miesiącu. Pracownicy socjalni współpracowali z asystentami rodziny, dzielnicowym, kuratorami, pedagogami szkolnymi i wychowawcami dzieci, przedszkolami, placówkami leczenia odwykowego i poradniami, psychologami. Trzy rodziny objęte były już wcześniej pomocą asystenta rodziny.

We wszystkich badanych rodzinach, wszczęto i realizowano procedurę NK, w ramach, której poszczególne służby monitorowały sytuację w rodzinie. MOPS prowadząc działania koordynował prace także innych służb i egzekwował od nich realizację zleconych zadań. We wszystkich analizowanych sprawach MOPS współpracował z Policją. W pięciu sprawach MOPS na bieżąco współpracował z kuratorem przydzielonym rodzinie przez Sąd.

W efekcie monitoringu sytuacji w rodzinach, w trzech przypadkach ograniczono władzę rodzicielską, a w czterech stwierdzono ustanie przemocy.

(dowód: akta kontroli str. 303-304)

¹⁴ Dotyczących 10 rodzin

MOPS nie opracowywał procedur dotyczących monitorowania dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie oraz nie realizował programów służących wzmacnianiu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą. Dyrektor MOPS wyjaśnił, że monitorowanie przez pracowników socjalnych losów dziecka odbywało się przez wizyty w środowisku, kontakt z rodziną, kuratorem, psychologiem-pedagogiem (ze szkoły, przedszkola, żłobka).
(dowód: akta kontroli str. 284-286, 292-295)

Dyrektor MOPS wyjaśnił, że przyjęto do stosowania „Procedurę i schemat postępowania w sytuacji odebrania dziecka z rodziny w momencie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie”, której głównym realizatorem było PCPR.

(dowód: akta kontroli str. 284-286, 292-295, 450-457)

1.4. Dostępność poszczególnych form wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie

W kontrolowanym okresie MOPS zapewniał osobom dotkniętym przemocą poradnictwo prawne, psychologiczne, medyczne, socjalne, i rodzinne – zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Specjaliści świadczący wsparcie prawne i socjalne byli pracownikami MOPS. Pracownicy socjalni byli dostępni przez cały rok w sposób ciągły, zaś prawnik udzielał porad jeden dzień w tygodniu. Poradnictwo psychologiczne (terapia indywidualna i grupowa), rodzinne i medyczne zapewnione było w ramach porozumienia MOPS z CPiTu¹⁵.

Konsultacje indywidualne realizowane przez CPiTu udzielane były bez oczekiwania, zaś w przypadku terapii grupowej czas oczekiwania nie przekraczał 10 dni.

Dyrektor MOPS wyjaśnił, że porady świadczone przez pracowników MOPS były udzielane bezzwłocznie. Dodał, że nie zdarzyła się sytuacja, kiedy osoba poszkodowana nie mogła dotrzeć na konsultację celem uzyskania pomocy.

(dowód: akta kontroli str. 284-286, 292-295, 474-477)

Z bezpłatnej pomocy poradnictwa skorzystało w latach 2012-2015 (I półrocze) łącznie 406 osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w przypadku 276 osób dotyczyło to porad udzielonych przez specjalistów zatrudnionych przez MOPS. Szczegółowe dane dotyczące korzystania w kolejnych latach z poszczególnych form poradnictwa przedstawiono w poniższej tabeli.

Forma poradnictwa	2012	2013	2014	2015 (I półrocze)	Razem
Psychologiczne	32	52	30	11	125
Prawne	13	12	26	6	57
Socjalne	77	88	0	54	219
Rodzinne	0	2	1	2	5
Praca z dziećmi	0	0	0	0	0
Razem:	122	154	57	73	406

(dowód: akta kontroli str. 276-281, 524-525)

¹⁵ Porozumienie z 30 grudnia 2011 r. przewidujące zapewnienie podjęcia czynności na rzecz osoby lub rodziny, w ramach kompetencji i posiadanych zasobów (personalnych i finansowych) reprezentowanego podmiotu, zgodnie z ustaleniami Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej.

MOPS nie prowadził punktu konsultacyjnego, ale na terenie Malborka funkcjonował punkt konsultacyjny prowadzony przez CPiTu, w którym świadczone było również poradnictwo dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

MOPS nie prowadził lokalnego telefonu zaufania, lecz osoby doświadczające przemocy mogły korzystać z lokalnego telefonu zaufania funkcjonującego dwa razy w tygodniu przy CPiTu.

(dowód: akta kontroli str. 276-281, 284-286, 292-295, 526)

W okresie objętym kontrolą liczba zatrudnionych pracowników socjalnych wahała się od 20 do 23.

W latach 2012-2015 (do 30 czerwca) jeden pracownik socjalny przypadła odpowiednio na 1709, 1850, 1839, 1832 i 1915 mieszkańców Malborka. Było to zgodne z wymogiem art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹⁶, zgodnie z którym ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców¹⁷.

Wszyscy pracownicy socjalni mieli przygotowanie zawodowe do wykonywanej pracy i spełniali warunki określone w art. 116 ustawy o pomocy społecznej.

Szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy i pracy z ofiarami przemocy odbyło w badanych latach odpowiednio: 7, 18, 8 i 5 pracowników MOPS. Szkolenia, w których najczęściej uczestniczyli pracownicy socjalni, dotyczyły: procedury NK, profilaktyki krzywdzenia małych dzieci, zagadnień prawno-psychologicznych i funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego.

Specjalistyczne certyfikaty posiadało 5 pracowników socjalnych, w tym trzy osoby posiadały certyfikat kadry instytucji pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a dwie osoby – certyfikaty procedury pomocy dziecku krzywdzonemu oraz członkom rodziny dotkniętej przemocą.

(dowód: akta kontroli str. 276-281, 284-286, 292-295, 523)

1.5. Zapewnienie przez MOPS osobom dotkniętym przemocą w rodzinie ochrony przed dalszym krzywdzeniem i bezpieczne schronienie, w tym pomoc w uzyskaniu mieszkania.

Miasto nie posiadało ośrodków wsparcia, specjalistycznych ośrodków wsparcia, domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz ośrodków interwencji kryzysowej.

Od 2014 r. funkcjonowało, prowadzone przez MOPS, zabezpieczone mieszkanie chronione wchodzące w skład mieszkaniowego zasobu Miasta. Do dnia zakończenia kontroli mieszkanie to nie było wykorzystywane przez osoby dotknięte przemocą (osoby, którym proponowano to mieszkanie nie wyraziły zainteresowania tą formą pomocy).

W Malborku czas oczekiwania na przyznanie mieszkania socjalnego wynosił kilka lat. W Urzędzie Miasta brak było danych na temat liczby rodzin doświadczających przemocy i oczekujących na przyznanie mieszkania.

(dowód: akta kontroli str. 321-344, 526)

W latach 2012-2015 (I półrocze) miał miejsce jeden przypadek konieczności zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie schronienia przed dalszą przemocą. Osobie tej zapewniono schronienie w Stowarzyszeniu na Rzecz Kobiet w Trudnej Sytuacji Życiowej „Junona”, z którym MOPS posiadał umowę dotyczącą

¹⁶ Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm. (dalej: „ustawa o pomocy społecznej”).

¹⁷ W tym brzmieniu art. 110 ust. 11 ustawa o pomocy społecznej obowiązywał do 31 grudnia 2014 r.

zapewnienia okresowego schronienia, zawartą na okres od 1 września do 31 grudnia 2015 r. Umowa przewidywała zapewnienie 3 miejsc kobietom samotnym oraz kobietom z dziećmi korzystającym z pomocy MOPS (w tym kobietom w ciąży w okresie okołoporodowym). Ustalona odpłatność wynosiła 33 zł/osobodzień dla kobiet i 30 zł/osobodzień dla dzieci.

(dowód: akta kontroli str. 284-286, 292-295, 321-344, 486-488)

Zapewnianiem mieszkań socjalnych bądź komunalnych osobom, które m.in. doświadczyły przemocy, zajmował się Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu Miasta Malborka.

W poszczególnych latach objętych kontrolą ww. Wydział dysponował odpowiednio 67, 87, 95 i 103 lokalami przeznaczonymi na potrzeby mieszkańców Malborka. Wszystkie były zamieszkałe lub w trakcie zasiedlania.

Zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta określała uchwała Rady Miasta z 27 marca 2002 r.¹⁸. Określono w niej m.in. warunki kwalifikujące do ubiegania się o najem lokalu mieszkalnego i lokalu socjalnego, znajdującego się w zasobach Miasta, kryteria wyboru osób, którym przysługuje pierwszeństwo zawarcia umowy najmu lokalu i lokalu socjalnego.

Burmistrz poinformował, że osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej był w pierwszej kolejności proponowany pobyt w mieszkaniu chronionym. Dodał, że MOPS nie zgłaszał potrzeby zapewnienia lokalu mieszkalnego dla swoich podopiecznych. W pojedynczych przypadkach zwracał się jedynie z prośbą o przyspieszenie przydziału lokalu mieszkalnego, motywując to m.in.: trudnymi warunkami mieszkaniowymi, trudną sytuacją rodziny. Zawsze jednak dotyczyło to osób, które już złożyły wniosek o przyznanie mieszkania socjalnego i oczekiwały na jego przydzielenie.

(dowód: akta kontroli str. 321-344)

1.6. Działania podejmowane przez MOPS na rzecz zmiany postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie.

W okresie objętym kontrolą działania MOPS na rzecz podnoszenia świadomości społecznej w zakresie przemocy w rodzinie polegały głównie na informowaniu społeczeństwa o problemie przemocy w rodzinie, w tym na stronie internetowej oraz osobiście przez pracowników socjalnych (o możliwości skorzystania z telefonu zaufania, bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego udzielanego w punkcie konsultacyjnym prowadzonym przez MOPS oraz o możliwości skontaktowania się bezpośrednio z dzielnicowym).

Ponadto Burmistrz wskazał na następujące działania w zakresie wykonania Programu: przeprowadzenie lokalnych kampanii społecznych i informacyjnych, prowadzenie działalności edukacyjno-informacyjnej dla dzieci i młodzieży, prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej.

(dowód: akta kontroli str. 287-288, 296)

1.7. Oceny i ewaluacja efektów działań na rzecz pomocy osobom doświadczającym przemocy.

MOPS nie zlecał przeprowadzenia w okresie objętym kontrolą oceny i ewaluacji efektów działań na rzecz pomocy osobom doświadczającym przemocy.

Dyrektor MOPS wyjaśnił, że z uwagi na ograniczone środki finansowe MOPS nie mógł sobie pozwolić na zlecenie przeprowadzenia badań statystycznych przez

¹⁸ Uchwała Rady Miasta nr 362/ XLIV/02 w sprawie zasad i trybu wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy

specjalistyczne instytucje. Dlatego też, kierując się rachunkiem ekonomicznym, Zespół Interdyscyplinarny dokonywał analizy występującego zjawiska przemocy w oparciu o wszczęte procedury Niebieskiej Karty.

(dowód: akta kontroli str. 287-288, 296)

W badanych latach miały miejsce dwa przypadki (po jednym w 2014 i 2015 r.) ponownego stosowania przemocy przez osoby uprzednio skazane za tego typu przestępstwo. MOPS o tych faktach informował Policję oraz kuratora sądowego.

(dowód: akta kontroli str. 305)

W działalności MOPS w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwaga dotycząca
badanej działalności

W latach 2012-2015 (do 6 stycznia) w regulaminie organizacyjnym MOPS nie wskazano stanowiska odpowiedzialnego za organizację i obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego, pomimo iż stanowisko takie funkcjonowało w tym okresie.

Dyrektor MOPS wyjaśnił, że brak stosownego zapisu w regulaminie spowodowany był niedopatrzeniem i nie miał wpływu na pracę Zespołu Interdyscyplinarnego.

(dowód: akta kontroli str. 6-45, 513)

Ocena częściowa

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, MOPS zapewnił osobom doświadczającym przemocy w rodzinie dostępność dostatecznej liczby form pomocy przewidzianych ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

2.Realizacja indywidualnych planów pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w ramach procedury „Niebieska Karta”

Opis stanu
faktycznego

2.1. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych

W okresie objętym kontrolą obowiązywała uchwała nr VII/63/11 Rady Miasta z 20 kwietnia 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego (dalej: „ZI” bądź „Zespół Interdyscyplinarny”) oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. 15 członków¹⁹ ZI zostało powołanych na podstawie Zarządzenia nr 74/2010 Burmistrza z 12 października 2010 r. W latach 2012-2015 (do 30 września) Zespół Interdyscyplinarny odbył łącznie 15 spotkań, z częstotliwością jeden raz na kwartał, czyli zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

(dowód: akta kontroli str. 105-130, 346-417, 527)

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego, którego przewodniczącym był Dyrektor MOPS, zostali powołani przedstawiciele wszystkich jednostek wymienionych w art. 9a ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, tj. po dwóch przedstawicieli MOPS, Urzędu Miasta i oświaty, a ponadto przedstawiciele Straży Miejskiej, CPiTu i Komitetu Ochrony Praw Dziecka. W całym okresie objętym kontrolą przedstawicielem ochrony zdrowia w Zespole Interdyscyplinarnym był lekarz, a przedstawicielem oświaty pedagog szkolny. W poszczególnych posiedzeniach uczestniczyło od pięciu do 15 członków ZI. W posiedzeniach najczęściej nie brał udziału przedstawiciel kuratorów sądowych oraz przedstawiciel organizacji pozarządowych, jednak Dyrektor MOPS wyjaśnił, że nieobecności ww. osób nie wstrzymywały prac ZI.

(dowód: akta kontroli str. 105-130, 346-364, 297)

¹⁹ Liczebność Zespołu Interdyscyplinarnego ulegała zmianom na przestrzeni lat 2012-2015 (do 30 września) i wynosiła od 12 do 15 osób

W latach 2012-2015 (I półrocze) Zespół Interdyscyplinarny utworzył 79 grup roboczych, z czego 22 w 2012 r., 20 w 2013 r., 19 w 2014 r. i 18 w 2015 (do 30 czerwca), które odbyły odpowiednio: 179, 411, 251 i 141 spotkań. Pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych objętych zostało w kolejnych latach kontrolowanego okresu odpowiednio osób/rodzin: 89/30, 52/40 i 62/52.

(dowód: akta kontroli str. 346-364, 527)

Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego (pomieszczenie, sprzęt, osobę do obsługi administracyjno-biurowej) zapewniał MOPS.

(dowód: akta kontroli str. 133)

Ankiety dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego/grup roboczych wypełniło 12 osób biorących udział w ich pracach, z których:

- 5 osób zadeklarowało, że zajęcie to wykonuje wyłącznie w ramach obowiązków służbowych,
- 8 osób przyznało, że zajmowało się zawodowo przemocą w rodzinie przed rozpoczęciem prac w ZI/grupach roboczych,
- 8 osób uznało, że nie zapewniono im wystarczających szkoleń,
- 8 osób zadeklarowało posiadanie certyfikatu specjalisty w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- 9 osób uznało, że nie jest łatwo godzić pozostałe obowiązki służbowe z pracami ZI/grup roboczych,
- 11 osób uznało, że przy zajęciach w ramach ZI/grup roboczych nie zostało odciążonych od innych obowiązków służbowych,
- 2 osoby zadeklarowały, że ich praca w ZI/grupach roboczych znajduje bardzo duże uznanie w oczach przełożonych/współpracowników,
- wszystkie osoby uznały swój poziom wiedzy prawnej dotyczące przemocy w rodzinie za wystarczający,
- 8 osób uznało obecne uregulowania prawne dotyczące przemocy w rodzinie za częściowo wystarczające i odpowiednie do skutecznego działania,
- 7 osób uznało, że świadomość społeczna związana ze zjawiskiem przemocy w rodzinie uległa zwiększeniu,
- 7 osób uznało, że największym problemem/trudnością w zapewnieniu skutecznej pomocy osobom doświadczającym przemocy jest brak/niewystarczający dostęp do pomocy specjalistycznej, według 5 osób były to niewystarczające środki finansowe, a według 4 – nieodpowiednie warunki lokalowe,
- 9 osób uznało, że udoskonalenie pracy ZI/grup roboczych najlepiej byłoby osiągnąć poprzez rozwój zawodowy i korzyści osobiste, a cztery osoby wskazały rekompensaty finansowe.

(dowód: akta kontroli str. 529-590)

2.2. Skuteczność i prawidłowość działań na rzecz pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie

W latach 2012-2015 (do 30 czerwca) wszczęto łącznie 345 procedur NK, z czego 121 (tj. 35,1%) zamknięto z powodu ustania przemocy.

(dowód: akta kontroli str. 523)

Podstawą ustaleń dotyczących skuteczności i prawidłowości działań MOPS na rzecz osób doświadczających przemocy w rodzinie było badanie 30 losowo wybranych postępowań dotyczących procedury NK, których zamknięcie nastąpiło z powodu ustania przemocy.

W zakresie prawidłowości realizacji procedury NK, z punktu widzenia szybkości rozpoczęcia pomocy, kompletności i aktualności przekazywanych informacji oraz warunków prowadzenia rozmów ustalono, że:

- wypełnione formularze NK-A²⁰ były przekazywane do przewodniczącego ZI w terminie nieprzekraczającym 7 dni od dnia wszczęcia procedury (z wyjątkiem czterech formularzy wypełnionych przez Policję, które przewodniczący ZI otrzymał w terminie od 8 do 14 dni od dnia wszczęcia procedury);
- przewodniczący ZI przekazywał formularze NK-A członkom ZI lub grupy roboczej w terminie nieprzekraczającym 3 dni od dnia ich otrzymania, tj. w terminie określonym w § 8 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”²¹;
- średni czas oczekiwania przez poszczególne osoby pokrzywdzone na indywidualny plan pomocy (dalej: „IPP”) wynosił 16,8 dni – licząc od dnia przekazania członkom ZI lub grupy roboczej formularza NK-A (najkrótszy czas wynosił 3 dni, a najdłuższy 49 dni); w terminie powyżej jednego miesiąca sporządzono cztery IPP (tj. po upływie: 33, 35, 44 i 49 dni od przekazania członkom ZI lub grupy roboczej formularza NK-A), przy czym w każdym z ww. przypadków instytucja wszczynająca procedurę NK niezwłocznie podjęła stosowne działania (zapewniono osobom pokrzywdzonym pomoc, m.in.: poprzez konsultacje psychologiczne, pomoc terapeuty uzależnień). Ponadto w każdym z 30 objętych badaniem przypadków (po wpływie wypełnionego formularza NK do MOPS, a jeszcze przed opracowaniem IPP) pracownik socjalny był zobowiązany monitorować środowisko pod kątem występującej przemocy w rodzinie i umawiać osoby pokrzywdzone na terapię rodzinną, na wizytę w CPiTU w celu ustalenia form pomocy terapeutycznej, proponować podjęcie terapii dla osób uzależnionych od alkoholu. W jednym przypadku Dyrektor MOPS zwrócił się do Prokuratury z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie psychicznego i fizycznego znęcania się, osobom pokrzywdzonym zapewniono w tym czasie monitoring również przez przedstawicieli Policji;
- średni czas oczekiwania przez osoby doznające przemocy na podjęcie działań przez odpowiednie służby wynosił 12,9 dnia – licząc od dnia przygotowania IPP (najkrótszy czas wynosił 0 dni, a najdłuższy 55 dni). Stwierdzono cztery przypadki podjęcia działań przez odpowiednie służby po upływie jednego miesiąca od dnia przygotowania IPP (tj. po 34, 39, 45 i 55 dniach). Były to sprawy wszczęte przez przedstawicieli Policji, oświaty i Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Malborku, przy czym – w okresie od wszczęcia procedury NK do sporządzenia IPP – w ww. przypadkach zostały podjęte działania przez odpowiednie instytucje (m.in. osoby pokrzywdzone brały udział w: terapii małżeńskiej, indywidualnych spotkaniach terapeutycznych w CPiTU, spotkaniach grupy wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy);
- każdorazowo osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udzielono kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy (m.in. o instytucjach i podmiotach świadczących pomoc, formach pomocy, możliwych do podjęcia działaniach zmierzających do poprawy jej sytuacji);
- ww. informacje każdorazowo przekazywano w formie ustnej oraz pisemnej (w postaci formularza NK-B²²);
- osoby dotknięte przemocą każdorazowo zapraszano na posiedzenie ZI lub grupy roboczej (w innym czasie i miejscu, niż sprawców tej przemocy);

²⁰ Formularz na podstawie którego następuje wszczęcie procedury „Niebieska Karta”, czyli ogółu czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

²¹ Dz. U. Nr 209, poz. 1245.

²² Po wypełnieniu formularza NK-A osobie, co do której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazano formularz Niebieska Karta – B.

- z osobami pokrzywdzonymi przeprowadzano rozmowy w warunkach zapewniających im prywatność, a w spotkaniach uczestniczyli tylko członkowie ZI lub grupy roboczej;
- w żadnej, z 30 ww. spraw, dzieci nie były przesłuchiwane w MOPS.

(dowód: akta kontroli str. 260-267)

W zakresie budowania IPP osobom doznającym przemocy w rodzinie (w 30 ww. losowo wybranych sprawach) ustalono, że:

- w każdym przypadku członkowie grup roboczych sporządzali diagnozę sytuacji rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem występowania przemocy, w tym oceniali sytuację zagrożenia,
- we wszystkich przypadkach w IPP uwzględniono potrzeby osób lub rodzin dotkniętych przemocą;
- we wszystkich przypadkach w IPP określono konkretne cele (także mierzalne, realistyczne i możliwe do wykonania, określone w czasie, pozytywnie zdefiniowane i elastyczne), zadania i działania;
- w każdym przypadku określono, wspólnie z osobą doznającą przemocy, wskaźniki realizacji celów;
- we wszystkich przypadkach w IPP określono zadania (m.in. monitoring sytuacji rodzinnej przez Policję i pracowników socjalnych MOPS, złożenie zawiadomienia do Prokuratury, poinformowanie pedagoga szkolnego i objęcie jego opieką dzieci szkolnych, kontakt z lekarzem, zapewnienie opieki psychologicznej, a także wizyt u psychiatry, motywowanie do uczestnictwa w terapiach), a także działania, które należy zrealizować (m.in. zapewnienie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego oraz rodzinnego);
- we wszystkich przypadkach zaplanowane działania miały na celu ochronę przed dalszym krzywdzeniem (m.in. współpraca z Policją, spotkania z grupą roboczą, cykliczne kontakty ze specjalistami);
- w 29 przypadkach wobec sprawcy przemocy zaplanowano działania (m.in. uczestnictwo w programie korekcyjno-edukacyjnym, konsultacje u specjalisty ds. przemocy i uzależnień, wizyta u doradcy zawodowego, motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego), w jednym przypadku nie zaplanowano takich działań z uwagi na fałszywe doniesienie na tę osobę; w każdym przypadku sprawcy byli wzywani na posiedzenie grupy roboczej.

W zakresie wykonania działań zaplanowanych w IPP ustalono, że:

- w 29 przypadkach zaplanowane działania wobec osób pokrzywdzonych zostały wykonane (w jednym przypadku nie zrealizowano zaplanowanych działań z uwagi na fałszywe doniesienie o przemoc w rodzinie); w 26 przypadkach zaplanowane działania wobec sprawców przemocy zostały realizowane (w dwóch przypadkach sprawcy odbywali kary pozbawienia wolności, a w jednym – sprawca wyprowadził się);
- w trzech przypadkach IPP były modyfikowane w związku ze zmieniającymi się potrzebami osób poszkodowanych;
- we wszystkich przypadkach pomoc udzielana była przez instytucje i służby zlokalizowane na terenie Malborka.

W zakresie skuteczności zrealizowanych działań, z punktu widzenia ustania przemocy, stwierdzono, że:

- nie wszczęto ponownie procedury NK wobec tej samej osoby;
- we wszystkich 30 przypadkach – po zakończeniu procedury NK – monitorowano losy osób pokrzywdzonych w trakcie comiesięcznych (średnio), niezależnych od siebie, wizyt domowych m.in. pracowników socjalnych i specjalistów MOPS, dzielnicowych i kuratorów sądowych, ponadto członkowie grupy roboczej

zasięgali informacji dotyczących ww. rodzin w CPiTU, w Sądzie, czy też u pedagoga szkolnego;

- nie było przypadków umieszczenia osób w ośrodkach wsparcia;
- wobec sprawców przemocy: w czterech przypadkach Sąd orzekł karę pozbawienia wolności (w tym, w przypadku dwóch osób warunkowo zawiesił wykonanie kary i oddał pod dozór policyjny); w dwóch przypadkach ograniczono władzę rodzicielską; w jednym przypadku wydano nakaz opuszczenia lokalu mieszkalnego, o czym wiedzę MOPS pozyskał w toku bieżących kontaktów i współpracy m.in. z Policją i Sądem.

(dowód: akta kontroli str. 268-269)

Jedna z dwóch osób dotkniętych przemocą, które wzięły udział w anonimowym badaniu ankietowym²³, uznała udzieloną jej pomoc za skuteczną, gdyż zmieniła całkowicie jej życie; osoba ta ma poczucie bezpieczeństwa, umie mówić o tej sytuacji, nie wstydzi się tego i miała odwagę podjąć skuteczne kroki (druga osoba nie udzieliła odpowiedzi w tym zakresie), a ponadto:

- obydwie osoby uznały, że jasno przedstawiono im przebieg i cele procedury NK,
- jedna osoba uznała warunki spotkań grupy roboczej za komfortowe, a jedna za dobre,
- jedna osoba uznała, że grupa robocza właściwie dokonała analizy sytuacji rodziny i właściwie określiła potrzeby w zakresie pomocy,
- jedna osoba bardzo dobrze oceniła IPP z punktu widzenia własnych potrzeb, w tym zawarte w nim propozycje działań pomocowych,
- jedna osoba bardzo dobrze oceniła profesjonalizm i skuteczność udzielonej pomocy przez: Zespół Interdyscyplinarny, pracownika socjalnego, kuratora sądowego, prokuratora, psychologa i specjalistę ds. uzależnień,
- jedna osoba uznała udzieloną pomoc za wystarczającą (najbardziej zadowolona była ze spotkań z ZI), a jedna wskazała, że najwięcej korzyści odniosła z wizyt dzielnicowego,
- jedna osoba wskazała, że najbardziej oczekiwałaby pomocy ze strony sąsiadów (by reagowali na przemoc),

(dowód: akta kontroli str. 270-275)

W działalności MOPS w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli MOPS realizował działania wynikające z procedury NK, mającej na celu ochronę osób dotkniętych przemocą przed dalszym krzywdzeniem, a powoływane grupy robocze zapewniały tym osobom kompleksową informację o dostępności poszczególnych form pomocy i każdorazowo opracowywały indywidualne plany pomocy, dopasowane do indywidualnych potrzeb osób doświadczających przemocy w rodzinie. Realizacja tych planów odbywała się przy zapewnieniu dostępności do działań w nich ujętych, zarówno dla osób, które doświadczyły przemocy, jak i sprawców przemocy.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia

²³ Badaniem ankietowym objęto w toku kontroli 40 osób dotkniętych przemocą w rodzinie, dla których zostały opracowane indywidualne plany pomocy i u których nastąpiło zamknięcie procedury NK z powodu ustania przemocy – odpowiedzi udzieliły dwie osoby.

pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

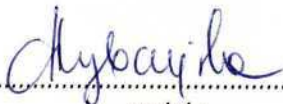
Gdańsk, 11 stycznia 2016 r.

Kontrolerzy
Ewa Gross
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

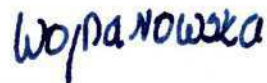
Hanna Rybczyńska
główny specjalista kontroli
państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

p.o. Dyrektora
Joanna Wojnarowska

.....
podpis